

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

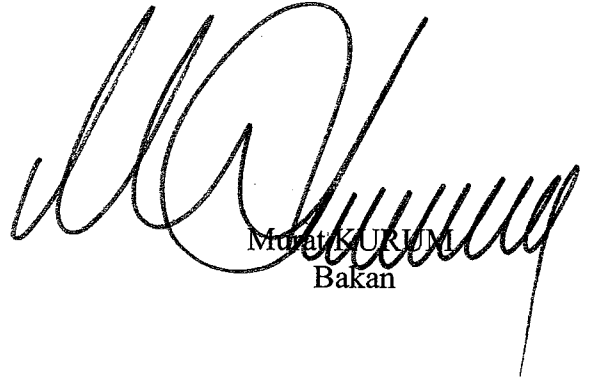
Sayı :30824082-610-13094420
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

22 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET EMİN EKMEN'İN
TBMM 7/24099 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

7/24099
GK 108

SORULAR

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin üzerinden iki yıl geçmiş olmasına rağmen, depremzedelerin barınma, geçim ve güvenli yaşam koşullarına erişim konularında yaşadığı zorluklar devam etmektedir. Hükümet tarafından afet sonrası hızlı bir şekilde konut yapımına başlandığı açıklanmış olmasına rağmen, konutların tamamlanma oranı ve mevcut barınma koşullarıyla ilgili kamuoyunda belirsizlikler sürmektedir.

Bazı deprem bölgelerinde vatandaşların hâlâ konteyner kentlerde veya geçici barınma alanlarında yaşamlarını sürdürdükleri, konut teslimlerinin geciktiği ve bazı projelerde ihale süreçleriyle ilgili sorunların yaşandığı iddia edilmektedir. Bu sorunlar arasında ihaleyi kazanan firmaların, işleri daha düşük maliyetlerle taşeronlara devrederek kamu zararına yol açtığı ve denetimlerin yetersiz kaldığı konuları dikkat çekmektedir.

Ayrıca, yapılan konutların maliyetlerinin ne olacağı ve depremzedelere hangi şartlar altında tahsis edileceği konusunda net bir açıklama yapılmamıştır. Vatandaşların ödeme planlarına ilişkin soruları yanıtsız kalırken, söz konusu konutların maliyet yükünün ne şekilde paylaşılacağı hususunda kamuoyunun bilgilendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) 6 Şubat 2023 depreminden sonra, deprem bölgelerinde inşa edilmek üzere kaç adet kalıcı konut projesi başlatılmış ve bu projelerin kaçı tamamlanmıştır?
- 2) Bugün itibarıyla hâlâ konteyner kentlerde veya geçici barınma alanlarında yaşayan depremzede sayısı kaçtır? Bu kişilerin illere göre dağılımı nedir?
- 3) İstanbul ve diğer büyükşehirlerde deprem güvenliği açısından yapılan denetimler kapsamında riskli yapıların tespiti ve dönüşüm süreçleri hangi aşamada?
- 4) Deprem sonrası gerçekleştirilen konut yapımı ihalelerinde, ihaleyi kazanan firmaların işleri taşeronlara devretmesi sonucu oluşan maliyet farkları ve kamu zararları hakkında herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
- 5) İnşa edilen konutlar için depremzedelerden talep edilecek toplam maliyet ne kadardır? Bu konutların depremzedelere hangi ödeme planları çerçevesinde ve hangi şartlarla teslim edilmesi planlanmaktadır?
- 6) Konutların maliyet hesaplamaları hangi kriterlere dayanmaktadır? Devlet tarafından karşılanacak ve vatandaşların ödeyeceği miktarların oranı nedir?
- 7) Deprem konut projelerinin gecikmesinin nedenleri nelerdir? Gecikmelerden kaynaklanan mağduriyetlerin giderilmesi için hangi adımlar atılmaktadır?
- 8) Yapılan projelerdeki müteahhit firmalar, taşeron kullanımı ve maliyet farkları konusunda nasıl denetlenmektedir? Kamu kaynaklarının etkin kullanımı adına alınan önlemler nelerdir?

CEVAP

06.02.2023 tarihinde meydana gelen depremler sonucu deprem bölgesindeki illerimizde oluşan hasarların giderilmesi, inşaa ve ihyasına yönelik uygulamalar 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında yürütölmekte olup, anılan Kanun uyarınca belirlenen alanlarda, tespit, tahliye, yıkım ve yenileme faaliyetleri Kentsel Dönüşüm Başkanlığımızca sağlanan teknik ve maddi destekler (kira veya faiz desteğı, çeşitli muafiyetler, proje ve yapım destekleri vb.) eşliğinde, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve yapım faaliyetlerine iştirak eden Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) işbirliğinde sürdürölmektedir.

6306 sayılı Kanun kapsamında belirlenen riskli alanlarda, rezerv yapı alanlarında ve riskli yapıların bulunduğu taşınmazlar üzerinde yapımı gerçekleştirilen bağımsız bölümlerin bedelleri, gerekli göröldüğünde, proje uygulamalarının yapıldığı illerdeki mevcut ekonomik durum, tabii afetin ortaya çıkardığı durumlar, konut rayiç ve enkaz bedelleri ile uygulama alanındaki kişilerin mal varlığı ve geliri göz önünde bulundurularak, anılan Kanun'un 6'ncı maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Cumhurbaşkanı kararı ile yapım maliyetlerinin/rayiç değerinin altında tespit edilebilmekte ve sosyal donatı ve altyapı harcamaları uygulama maliyetine dâhil edilmeyebilmektedir.

7269 sayılı Kanun kapsamındaki hak sahipleri için uygun konumlarında belirlenen yeni yerleşim alanlarında AFAD Başkanlığı koordinasyonunda üretilen yeni bağımsız birimler (toplu konutlar veya alanın özelliğine göre köy konutları) hak sahiplerine sunulmakta, ayrıca hasarın yoğun şekilde yaşandığı kent merkezleri (Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya, Gaziantep, Osmaniye İllerimiz başta olmak üzere) önceliğinde belirlenen alanlardaki kentsel dönüşüm uygulamalarına 6306 sayılı Kanun kapsamında süratle devam edilmekte olup, bu çalışmaların yanı sıra 7452 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un Ek 1'inci maddesi ve 05.10.2023 tarihli ve 7700 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca, 06.02.2023 tarihinde meydana gelen depremlerden etkilenen yerlerde 7269 sayılı Kanun kapsamında orta hasar ve üzeri hasarlı olarak tespit edilen yapıların yerinde yeniden yapımına yönelik iş ve işlemlerde kullanılmak üzere hibe ve kredi desteğı sağlanmaktadır.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olup, tüm ihalelerini; 4734 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ve yine aynı Kanununun "Temel İlkeler" başlıklı 5 inci maddesi "saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur." hükmü doğrultusunda gerçekleştirmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun "İhaleye katılımda yeterlik kuralları" başlıklı 10 ncu maddesinde "ekonomik ve mali yeterliğin belirlenmesi" ve "mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesi" şeklinde iki genel başlık olarak belirlenmiştir. İhalelerimize katılan tüm istekli firmalar anılan kriterler çerçevesinde değerlendirilerek belirlenmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, idarelerin ihale esnasında ve sonrasında yapması gerekenleri 36, 37, 38 ve 40. maddelerde açıklamaktadır. Teklifler 36. madde çerçevesinde açılmakta olup, ekonomik açıdan en avantajlı teklif 37. ve 38. maddeler çerçevesinde belirlenerek, 40. maddeye istinaden ihaleler karara bağlanmaktadır. Yapılan ihalelerde ekonomik açıdan en avantajlı teklif, geçerli tekliflerden en düşük fiyat esasına göre belirlenmektedir. Bir başka ifadeyle, geçerli teklifler belirlendikten sonra en düşük fiyat teklif eden istekliye ihale edilmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi Alt Yüklenicilerin Çalıştırılması ve Sorumlulukları başlıklı madde 20 ile sözleşme hükümleri kapsamında alt yüklenicilerin yaptıkları işlerle ilgili sorumluluk ana firmaya ait olmak kaydıyla sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde alt yüklenici çalıştırılabilmekte olup, taşeron, malzeme ve işçilik ile ilgili ticari ilişkiler ana yüklenici sorumluluğunda olup, bu vb. hususlarda sözleşme dışı 3. tarafların unsurları ve işlemleri İdare sorumluluğunda bulunmamaktadır.

Sözleşmeye bağlanan yapım işlerinin, denetlenmesi TOKİ'nin uygulama teknik birimleri ve bölgelerde teşkil edilen müşavirlik (yapı denetim) firmalarının müşterek kontrollüğünde Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve Yapım İşleri Genel Teknik Şartnamesi hükümleri kapsamında denetlenmektedir.